

AKTUELT

av

BJARNE KVAM

Misjonærer blir hedret

Tirsdag den 8. juli i år ble den kjente, danske Japan-misjonæren, dr. *J. M. T. Winther*, ridder av Danebrog. Den danske konsul i Kobe, herr A. N. Petersen, brakte den 84-årige misjonæren H.M. kong Fredriks hilsen og dekorerte ham med den høye orden for hans betydningsfulle innsats i Japan gjennom 60 år. Dr. Winther har i alle disse årene vært utsending for den danske lutherske kirke i Amerika. Med sitt enestående kjennskap til folk og forhold i Japan har dr. Winther også vært til uvurderlig hjelp for norske misjonærer i årene etter krigen, ikke minst ved Bibel- og Forstanderskolen i Kobe, der høytideligheten fant sted i nærvær også av norske venner og medarbeidere. Den 8. september ble dr. Winther også dekorert med den japanske keisers fortjenstmedalje. En keiserlig utsending kom i fly fra Tokyo for å overrekke utmerkelsen under en høytidelighet ved misjonens skole i Kobe.

Brigader *Gunvor Willberg*, som i vår kom tilbake til Norge etter 20 års tjeneste på Filippinene, ble den 27. mars i år tildelt St. Olavsmedaljen ved en høytidelighet i statsråd Birger Bergersens bolig. Brigader Willberg var en av de første utsendingene for Frelsesarmeen på Filippinene, der hun i mange år hadde ledelsen av arbeidet blant de unge og bestyrte skolen for utdannelse av innfødte frelsesoffiserer. Det var den norske konsul i Manilla, herr Olav Moltke-Hansen, som innstilte henne for St. Olavsmedaljen, bl. a. for hennes innsats for norske sjomenn og andre nordmenn på Filippinene. Under den japanske okkupasjonen utførte brigader Willberg, med fare for sitt eget liv, et omfattende hjelpearbeid for amerikanske og europeiske krigsfanger, og for denne innsatsen ble hun etter krigen tildelt både en amerikansk orden og Haakon 7.s frihetskors.

Nye generalsekretærer

Fredag den 15. august i år var det lederskifte i Den Norske Muhammedanermisjon. Pastor, dr. theol. Nils Bloch-Hoell, som hadde vært generalsekretær i 8 år, tok avskjed, og som ny generalsekretær konstituerte landsstyret Muhammedanermisjonens grunnlegger, misjonsprest *Otto Torvik*, som har lovet å stå i to år, til neste generalforsamling. Otto

Torvik (f. 12. juni 1901) har tatt Misjonsskolen på Fjellhaug og studerte ved Augsburg og Hartford teologiske skoler i Amerika før han i 1931 reiste til kinesisk Turkestan som utsending for Norsk Luthersk Misjons-samband. I 4 år virket han der blant muhammedanere, til landet ble stengt for kristen misjon. Han var reisetaler i hjemmearbeidet til 1940. Da gikk han ut av Misjonssambandet og fikk dannet Den Norske Muhammedanermisjon. Torvik har grunnlagt Sajinipara misjonsstasjon, som han bestyrte i en periode. I siste periode tok han opp arbeid blant muhammedanere i storbyen Calcutta og sto som tilsynsmann for misjonsmarkene. Når landsstyret har bedt ham overta generalsekretær-stillingen, er det med tanke på en eventuell omlegging av misjonen.

Til ny generalsekretær i Den Norske Israelsmisjon etter sokneprest O. Duesund, tilsatte Israelsmisjonens landsstyre res. kap. *Sven Wisløff Nilssen*, som overtok sin nye stilling den 16. september. Sven Wisløff Nilssen (f. 24. februar 1911), som er sønn av avdøde misjonslege Jørgen Edvin Nilssen og hustru, ble cand. theol. i 1934, studerte misjonsfag og språk og kom til China i 1936 i Det norske misjonsselskaps tjeneste, bestyrte Anhwa stasjon 1938—44 og var generalsekretær i Lutheran Board of Publication 1944—45. Fra 1948 bestyrte han Yiang stasjon bl. a. til han i 1950 måtte forlate China. Siden 1952 har han vært res. kap. i Narvik.

Etterat generalsekretær, pastor C. Rendtorff ble utnevnt til prest i København, har Dansk Missionsselskab tilsatt to nye generalsekretærer i sideordnede stillinger. Pastor *Erik W. Nielsen* overtar fra 1. januar 1959 som generalsekretær for misjonsmarkene, mens tidligere landssekretær i DMS, herr *Erik Petersen* har overtatt generalsekretærstillingen for hjemmearbeidet. Erik W. Nielsen (f. 11. september 1917) tok teologisk embetseksamen i 1944 og virket som hjelpeprest til han den 1. september 1945 ble studiesekretær i DMS's hjemmearbeid. Siden 1950 har han vært studiesekretær i Det Internasjonale Misjonsråd med London som oppholdssted. Denne stillingen har både ved reisevirksomhet og gjennom studier gitt ham et enestående kjennskap til verdensmisjonen, noe som vil være av stor betydning i hans nye stilling.

Erik Petersen (f. 6. mars 1915) har vært ungdomssekretær i DMS fra januar 1946 og landssekretær fra oktober 1953.

Brigader *Gabriel O. Labinjo*, divisjonssjef i Ibadan divisjon av Frelsesarmeen i Vest-Afrika, er utnevnt til generalsekretær innen sitt eget territorium. Han er den første afrikaner som er utnevnt til en slik stilling.

Svensk misjonær myrdet

Lørdag den 6. september i år ble en svensk misjonær, frk. *Anna-Greta Stjärne*, myrdet i nærheten av den lille landsbyen Adi Ugru ved den etiopiske nordgrensen. Sammen med sin landsmann, misjonær Karl Göran

Burman, og tre etiopiere, kjørte hun i bil da en kule fra en rover rammet henne i hodet. Om morgenen var frk. Stjärne kommet med fly til Asmara i Eritrea, og veien derfra førte gjennom et ulendt fjellterreng der det i senere tid stadig har vært røveroverfall og mord. Frk. Stjärne, som var niese av den kjente Etiopia-misjonæren Per Stjärne, var filolog og skulle ta fatt på sin andre periode.

Det svenske utenriksdepartement har gjort henvendelse til den etiopiske regjering og Evangeliska Fosterlandsstiftelsen har henvendt seg til etiopiske myndigheter i anledning av mordet.

Keiser Haile Selassie ga etter dette overfallet ordre om at alt skulle gjøres for å få fatt i bandittene. En stor etiopisk politistyrke ble satt inn i jakten, men uten positivt resultat.

Frk. Stjärne ble bare 32 år gammel.

N.M.S har byggeplaner

Det norske misjonsselskaps landsstyre har vedtatt at det på Misjonsskolens grunn i Stavanger skal reises et bygg som skal gi plass for selskapets verdifulle bibliotek på ca. 14.000 bind — en boksamling det ikke finnes maken til her i landet. Videre skal det romme Misjonsselskapets arkiv, som har stor historisk verdi. Det vil bli lesesal og studierom for studenter, misjonærer og andre, samt noen kontorer. Bygget vil bli finansiert utenom de vanlige gaveinntekter. Etter den tegning og de opplysninger som er blitt offentliggjort, skulle man tro at «Bokens hus» ikke bare vil bli til god hjelp for Misjonsskolens folk, men vil kunne få betydning for misjonsforskningen i vårt land i det hele tatt. Bygget vil kunne bli en fin «presang» til Misjonsskolens 100-års jubileum neste år.

Misjonsselskapet har også planer om å reise et stort forretningsbygg i Oslo på sin grunn i Akersgt. 68-70-72. Det vil bli en gård på 7 etasjer på en grunnflate som er 60 meter lang og 30 meter bred. Samlet vil det bli 5.000—6.000 kvadratmeter gulvflate. I de to første etasjene er det meningen å ha en stor forsamlingsal på 500 kvadratmeter og to mindre saler på 100 kvadratmeter hver. Dessuten vil Oslo krets få sine kontorer der på 100 kvadratmeter. Det er uvisst hvor snart dette bygget kan bli reist.

Rasepolitikk og misjon

Misjonsforstander D. Brændeland uttalte i et intervju med «Vårt Land» at Det Norske Misjonsforbund ikke fant å kunne fortsette misjonsarbeidet på sitt eldste felt, i Natal i Sør-Afrika, da regjeringens rasepolitikk gjør det umulig. Man undersøker nå hvordan man kan få avviklet det hele med minst mulig skadevirkning for de innfødte kristne. Etter 70 års misjon blir ledelsen og ansvaret nå helt og fullt lagt over i de innfødtes hender.

Planer om moské i Oslo

Vi skrev for ett år siden om innvielsen av den første moské i Vest-Tyskland, og om visse resultater av den muhammedanske propaganda i Norden og hevdet at kampen mellom kristendommen og verdensreligionene i fremtiden ikke bare ville bli en «utekamp», men en kamp på «hjemmebane», jfr. NOTM 1957 nr. 4. Dette synes nå å bli tilfelle på en måte vi kanskje ikke hadde tenkt oss.

I september i år kom meldingen om at representanter for den radikale Ahmadiya-bevegelsen innen islam var kommet til Oslo for å finne en hovelig tomt til et misjonssentrum for arbeidet i de nordiske land. Da Norges hovedstad av valutamessige grunner er gunstigere som base enn Stockholm, som tidligere har fungert som sentrum, vil man nå flytte sentret for virksomheten til Oslo. Her er det meningen å reise en *moské*, den første i Skandinavia.

Pakistaneren Komal Yousuf opplyste til «Morgenbladet» at hans to-årige virksomhet i Sverige hadde vært meget opploftende, og han kunne fortelle at 7 svensker hadde konvertert til islam. Også nordmenn hadde han hatt kontakt med, og én har (som tidligere nevnt) tatt det fulle skritt over til islam.

Ahmadiya-bevegelsen, som har sitt hovedsentrum i Pakistan, er en radikal, akademisk preget muhammedanisme. I denne form er det islam nå vil innta Oslo, som synes å skulle bli et sentrum for den muhammedanske propaganda i Norden.

Ny evangelisk stor-sender i Afrika

På sitt møte i Sigtuna, Sverige, i slutten av august i år, vedtok Det lutherske verdensforbunds kommisjon for verdensmisjon enstemmig å be forbundets eksekutivkomité om å vedta planen om en egen 50 kW radiostasjon når den kommer sammen i Strasbourg i oktober. Hensikten er at man ved hjelp av en storsender skal kunne nå hele Afrika og store deler av Asia med evangeliet. Generalsekretær, dr. Fridtjov Birkeli målbar som kjent denne planen under Minneapolis-møtet i fjor, og det har tatt to år før misjonskommisjonen kom så langt at den enstemmig gikk inn for systematisk radiomisjon. Det vil i tilfelle bli dannet lokale programkomitéer i alle lutherske land i Afrika og Asia. Det er ennå ikke avgjort hvor stor-senderen skal ligge, eller bevilget midler til den — man regner at radiostasjonen vil koste ca. 2 millioner kroner. Det lutherske verdensforbund har den endelige avgjørelse, men all sannsynlighet taler for at planen vil bli vedtatt og gjennomført.

Norsk misjon i 1957

I 1957 var det 949 norske misjonærer i aktiv tjeneste (misjonærhustruer medregnet) mot 967 året før.

Den samlede gaveinntekt i Norge til ytre misjon utgjorde i 1957 ca. kr. 17.556.700,00 — det vil si kr. 1.170.550,00 mer enn året før. Til Det norske misjonsselskap ble gitt vel 6,8 millioner kroner, til Norsk Luthersk Misjonssamband over 4,8 millioner kroner, til Santalmisjonen over 2,3 millioner kroner og til Norske Pinsevenners Ytremisjon kr. 900.000 — for å nevne de største misjonene. Tallene er hentet fra misjonsprest Erling Giljes oversiktsartikkel om «Norsk misjon i 1957» i Nordisk Missions Tidsskrift 1958 nr. 3.

Nordisk misjonskonferanse i Finland

«De 150 deltakerne ved Den nordiske misjonskonferansen i Helsingfors 28.—31. august ble i sannhet konfrontert med de vanskeligheter og problemer som preger dagens misjonsarbeid i Asia og Afrika», skriver «Misjonsvennen» på lederplass. «De to misjonsstrateger, pastor Erik W. Nielsen, Danmark, og Arvid Stenström, Sverige, ga med sine foredrag glimrende analyser av situasjonen. Det samme gjorde pastor Einar Am-dahl, som belyste kristendommens framtid med tall. Generalsekretær Tormod Vågen ledet diskusjonen og kom med lune, varmende innlegg som sterkt bidro til å gi konferansen et drag av optimisme — tross alt.

Hovedvanskelighetene i dagens misjonsarbeid er kommunismen, nasjonalismen, kirkens splittethet og de gamle, hedenske religioners fornyelse. Der kommunismen seirer, lukkes grensene for Vestens misjonærer. Der nasjonalismen går fram, preger den også de innfødte kristne og deres ledere så sterkt at de ofte inntar en kjølig holdning til misjonærene. De vil ikke ha dem som ledere og formyndere, men som hjelpere. Og de fraber seg Vestens kirkelige splittelse.

Hva fremtidens misjonsarbeid angår, gjør vi vel i å merke oss pastor Erik W. Niensens ord: «Vi er engasjert i de veldige brytninger i de fargede folkeslag og er selv en del av dem. Vi er satt til å tjene, ikke til å bevare vårt eget.» — Taleren understreket også at vi måtte arbeide mer med de økumeniske problemer. Det er nettopp i det misjonerende perspektiv at det økumeniske problem blir virkelig og reelt, misjonslinjen har i sitt innerste vesen et økumenisk perspektiv. En kirke som i sitt misjonerende arbeid går ut over seg selv, planter mer enn seg selv.

Ellers ble det klart på konferansen at Norge nå står alene i samlet motstand mot oppløsningen av Det internasjonale Misjonsråd og tilslutning til Kirkenes Verdensråd. Danmark har tidligere tatt standpunkt for K.V., Sverige og Finland stemte i likhet med Norge imot på Ghana-møtet, men siden har stemningen svinget mer og mer over i det motsatte standpunkt. Hvordan det vil gå når saken skal endelig avgjøres neste år, vet ingen. Men splittelsen er et faktum, og vi kan bare beklage det. Vi kan ikke forstå nødvendigheten av å oppløse Det internasjonale Misjonsråd, som hittil synes å ha tjent sin hensikt som samarbeidsorgan.»

Nehru og Klæbo om misjonærenes innsats

Den indiske premierminister, *Nehru*, understreket på en pressekonferanse i august de utenlandske misjonærens trofaste og dyktige innsats i India. Pressekonferansen ble holdt i anledning av at en indisk ekspedisjon hadde besteget fjelltoppen Cho Oyu. Nehru uttalte i den forbindelsen bl. a.: — Det trofaste og tålmodige arbeid som har et bestemt mål for menneskenes vel i sikte, betyr mer enn en tilfeldig heroisk bedrift. Dette har en kristen misjonær i Assam overbevist meg om.

I forbindelse med sin 50-års dag ble den kjente radiokåsøren *Arthur Klæbo* intervjuet av pressen og kom med en uttalelse som det gjorde godt å høre nettopp fra det hold. Han sa bl. a.: — I Afrika, særlig Ekvatorial-Afrika og Kamerun, traff jeg en hel del norske misjonærer, og jeg er sjelden blitt så imponert over mine landsmenn. Hva de gjør, sosialt og åndelig sett, er fantastisk. Dette var ukjent for meg. Jeg visste nok at det var misjonærer rundt om i verden, men trodde at de sto der beskyttet i en by og forkynte. Og så lever de jo nær opp til de innfødte og har gitt hele sitt privatliv på båten. De er i høyeste grad anonyme også. Men de gjør en imponerende innsats, og det betyr at den norske misjonen vil overleve de omveltninger som vi vet vil komme. For de innfødte skjønner at dette er hjelpearbeid. Og tilsynsmann Halfdan Endresen, som reiste sammen med meg flere steder, han er jo en Schweizertype med sin innsats mot slavearbeidet.